

European Union

Empowered lives.
Resilient nations.

კარგი სატყეო მმართველობის პრინციპები

სატყეო მიწების მმართველობის გაუმჯობესება საქართველოს მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისათვის
Improving forest land governance to foster sustainable development in Georgia

ირაკლი მაჭარაშვილი, მწვანე ალტერნატივა
14. 07.2015

www.greenalt.org

პროექტი: სატყეო მიწების მმართველობის გაუმჯობესება საქართველოს მდგრადი განვითარების ხელშეწყობისათვის

პროექტის მიზანი:

სატყეო მიწების მართვის გაუმჯობესება მდგრადი განვითარებისათვის. სატყეო მიწების მართვის ეფექტური მექანიზმების შემუშავების ხელშეწყობა

პროექტის ქმედებები:

- ტყისა და სატყეო მიწების მმართველობის შეფასება
- განათლებისა და ცნობიერების დონის ამაღლება
 - სახელმძღვანელო „მიწის გონივრული მმართველობა მდგრადი განვითარებისათვის“
 - სემინარები, ტრენინგები
- სატყეო მიწების სტრატეგიული ზონირების კრიტერიუმებისა და ზონირების პროექტის მომზადება
- მუშაობა დაინტერესებულ მხარეებთან და მედიასთან

ტყისა და სატყეო მიწების მმართველობის შეფასება

- გადაწყვეტილებების მიმღები სტრუქტურების, ასევე არსებული კანონმდებლობისა შეფასება
- პრაქტიკის/რეალური შემთხვევების (case study) მიმოხილვა
- სატყეო სექტორის მმართველობის ძლიერი და სუსტი მხარეების გამოვლენა სპეციალური ინდიკატორების მეშვეობით
- შეფასების მეთოდიკა: „სატყეო მმართველობის ინიციატივის“ მიერ შემუშავებული სახელმძღვანელო დოკუმენტი “Governance of Forests Initiative (GFI) Indicator Framework”
- კვლევის მეთოდოლოგია მოიცავს: მონაცემების შეგროვება; არსებული ინფორმაციის ანალიზი (ანგარიშები, კანონმდებლობა და სხვ.) ინტერვიუები, დისკუსია, სავლელე კვლევა

კარგი სატყეო მმართველობის პრინციპები „სატყეო მმართველობის ინიციატივის“ ჩარჩო

ვინ შეიძლება გამოიყენოს:

- სახელმწიფო ორგანოები - სახელმწიფო პოლიტიკის შესრულების ეფექტურობის შესაფასებლად;
- კანონმდებლები - სამართლებრივი/საკანონმდებლო რეფორმების პრიორიტეტების განსაზღვრისათვის;
- მრავალსექტორული ორგანოები - მმართველობისასთან დაკავშირებულ გამოწვევებზე კონსენსუსის გზების მოსაძიებლად;
- არასამთავრობო ორგანიზაციები და ზედამხედველობის ორგანოები - მონიტორინგისთვის;
- საერთაშორისო ორგანიზაციები და დონორი სააგენტოები - მათ რეგულაციებთან შესაბამისობის დასადგენად.

სატყეო მმართველობის ინიციატივის ჩარჩო

სატყეო მმართველობის სამი კომპონენტი	კარგი მმართველობის 5 პრინციპი	ეჭვსი თემატური არე
<p>1. მონაწილე სუბიექტები</p> <p>2. წესები</p> <p>3. არსებული პრაქტიკა</p>	<p>1. გამჭვირვალობა;</p> <p>2. მონაწილეობა;</p> <p>3. ანგარიშვალდებულება</p> <p>4. კოორდინაცია;</p> <p>5. შესაძლებლობა</p>	<p>1. ტყის მფლობელობა</p> <p>2. მიწათსარგებლობა</p> <p>3. ტყის მართვა</p> <p>4. ტყესთან დაკავშირებული შემოსავლები</p> <p>5. გამჭოლი ინსტიტუციები</p> <p>6. გამჭოლი საკითხები</p>

მმართველობის სამი ძირითადი კომპონენტი

- 1. მონაწილე სუბიექტები:** ადამიანები და ინსტიტუციები, რომლებიც იღებენ გადაწყვეტილებებს ტყეების მართვისა და გამოყენების შესახებ.

 - სამთავრობო უწყებები, კანონმდებლები, კომპანიები, თემები, მედია და სამოქალაქო საზოგადოება.
- 2. წესები:** ტყეების მართვასთან დაკავშირებული, პოლიტიკის განმსაზღვრელი და სტრატეგიული დოკუმენტები, კანონები და რეგულაციები. მაგალითები:

 - ამა თუ იმ სამართლებრივი აქტის მიღების პროცედურების გამოკვლევა;
 - სამართლებრივი აქტის შინაარსობრივი მხარის შეფასება
- 3. პრაქტიკა:** როგორ ემნიან და იყენებენ პრაქტიკაში სხვადასხვა სუბიექტები კანონმდებლობასა და რეგულაციებს; მაგალითი:

 - ადმინისტრირების პროცესისა და კანონალსრულების ეფექტურობის შეფასება

კარგი მმართველობის ხუთი პრინციპი

1. გამჭვირვალობა:

- რამდენად სრულყოფილი, დროული, ხელმისაწვდომი და გასაგებია ინფორმაცია?
- ხდება, თუ არა საქმიანობის/პროექტის ზეგავლენის ქვეშ მოქცეული მოსახლეობის პროაქტიული ინფორმირება?

კარგი მმართველობის ხუთი პრინციპი

2. მონაწილეობა:

გადანწყვეტილების მიმღებების სარგებელი/შესაძლებლობები:

- ცოლნის გაღრმავება
- საზოგადოების აზრის გათვალისწინება
- სოციალური კონფლიქტები მართვა

საზოგადოების მონაწილეობის უზრუნველყოფის ხარისხის ელემენტები:

- ფორმალური ადგილის გამოყოფა განხილვების/ლონისძიებებისთვის;
- გადანწყვეტილების მიღების პროცესში ჩართვის შესაბამისი სამართლებრივი მექანიზმების გამოყენება;
- მონაწილეობის პროცესის ინკლუზიურობა და ღიაობა;
- განხილვის პროცესში გამოთქმული წინადადებების გაზიარების ხარისხი.

კარგი მმართველობის ხუთი პრინციპი

3. ანგარიშვალდებულება:

- უზრუნველყოფს ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯების შესაბამისობას დასახულ ამოცანებთან და დაინტერესებული მხარეების ინტერესებთან.
- მოიცავს ორ განზომილებას: ანგარიშგება და კანონის აღსრულება.
- ანგარიშგება
 - საჯარო უწყება ვალდებულია: გადაწყვეტილებებთან და ქმედებებთან დაკავშირებული ინფორმაცია სრულყოფილად მიაწოდოს დაინტერესებულ საზოგადოებასა და საზედამხედველო ორგანოებს
 - საჯარო უწყება ვალდებულია დაასაბუთოს გადაწყვეტილებები ისინი.
- კანონაღსრულება - ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო სანქციების დაკისრება და ზიანის ანაზღაურება.

Page • 9

კარგი მმართველობის ხუთი პრინციპი

4. კოორდინაცია:

ჰორიზონტული კოორდინაცია:

- ტყეების მართვა
- გარემოს დაცვა
- მინათსარგებლობა
- სოფლის მეურნეობა
- ინფრასტრუქტურა და სხვ.

ვერტიკალური კოორდინაცია:

- სატყეო სექტორის დეცენტრალიზაცია
- მართვის გადანაწილება სხვადასხვა ადმინისტრაციულ ორგანოს შორის.

Page • 10

კარგი მმართველობის ხუთი პრინციპი

5. შესაძლებლობა (Capacity)

ზემოხსენებული ოთხი პრინციპის შესრულებისათვის საჭირო რესურსები:

- ფინანსური
- ადამიანური
- ტექნოლოგიური
- სამართლებრივი
- ინსტიტუციური

სატყეო მმართველობის შეფასების ინდიკატორები

ჯგუფები	ქვიჯგუფები				
1. ტყის მფლობელობა	საკუთრება ტყეზე და სარგებლობის უფლება	კონფლიქტების გადაწყვეტა	საკუთრება სახელმწიფო ტყეებზე	კონცესიების მდებარეობა	
2. მიწათსარგებლობა	მიწათსარგებლობის დაგეგმვა	მიწათსარგებლობის გეგმების შესრულება	სექტორული მიწათსარგებლობა	ტყეების კლასიფიკაცია	
3. ტყის მართვა	ტყის მართვის საკანონმდებლო და პოლიტიკური ჩარჩო	სატყეო სტრატეგიები და გეგმები	ტყის მონიტორინგი	ტყის მართვის პრაქტიკა	კანონის აღსრულება სატყეო სექტორში
4. შემოსავლები	ტყის მართვის ადმინისტრირება	შემოსავლების განაწილება	სარგებლის გაზიარება	ბიუჯეტის შედგენა	
5. გამჭოლი ინსტიტუციები	საკანონმდებლო ხელისუფლება	სასამართლო ხელისუფლება	აღმასრულებელი ხელისუფლება	კერძო სექტორი	სამოქალაქო საზოგადოება
6. გამჭოლი საკითხები	საზოგადოების მონაწილეობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში	ინფორმაციაზე საზოგადოების ხელმისაწვდომობა	ფინანსური გამჭვირვალობა და ანგარიშვალდებულება	ანტი-კორუფციული ღონისძიებები	

2. მინათსარგებლობა

2.1. მინათსარგებლობის დაგეგმვა

2.2. მინათსარგებლობის გეგმების შესრულება

2.3. სექტორული მინათსარგებლობა

2.4. ტყეების კლასიფიკაცია

მაგალითი: 2. მინათსარგებლობა

2.1. მინათსარგებლობის დაგეგმვა

24. მინათსარგებლობის დაგეგმვის სამართლებრივი ბაზა

25. მინათსარგებლობის დაგეგმვის დროს გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების გათვალისწინების სამართლებრივი ბაზა

26. მინათსარგებლობის დაგეგმვასთან დაკავშირებული უწყებების შესაძლებლობები

27. კოორდინაცია მინათსარგებლობის დაგეგმვისას

28. თემების მონაწილეობა მინათსარგებლობის დაგეგმვისას

29. მინათსარგებლობის გეგმების ხარისხი

2. მინათსარგებლობა

2.2. მინათსარგებლობის გეგმების შესრულება

- 30. მინათსარგებლობის გეგმების შესრულების სამართლებრივი ბაზა
- 31. მინათსარგებლობის გეგმების შესრულება
- 32. მინათსარგებლობის გეგმების შესრულების მონიტორინგი და კანონალსრულება

მინათსარგებლობა

2.3. სექტორული მინათსარგებლობა

- 33. სექტორების დაგეგმვის პროცესის კოორდინაცია
- 34. სექტორული დაგეგმვის დროს სტრატეგიული სოციალური და გარემოსდაცვითი შეფასება
- 35. სექტორული გეგმების ხარისხი
- 36. სექტორული პროექტების ბსგზმ სამართლებრივი ბაზა
- 37. ბსგზმ შესრულებისა და კანონალსრულების სამართლებრივი ბაზა
- 38. ბსგზმ შესრულებისა და კანონალსრულების პრაქტიკა
- 39. სექტორული მინათსარგებლობის გარემოსდაცვითი და სოციალური ზეგავლენის მონიტორინგი

2. მიწათსარგებლობა

2.4. ტყეების კლასიფიკაცია

41. ტყეების კლასიფიკაციის სამართლებრივი ბაზა
42. ტყეების კლასიფიკაციის საინფორმაციო ბაზა
43. ტყეების კლასიფიკაციის შესაბამისობა

დიდი მადლობა ყურადღებისათვის